

8 Kunnen grenzen verschuiven?

Woordenboekje

bezetten

een stuk land inpikken en er de baas spelen
In de Tweede Wereldoorlog was Nederland bezet door Duitsland.

een land erkennen

verklaren dat het een onafhankelijk land is en er ook zo mee omgaan
Niet alle landen willen Israël erkennen.

de mengelmoes

dingen of mensen door elkaar die erg van elkaar verschillen
De Utrechtse wijk Lombok is een mengelmoes van studenten, oorspronkelijke Utrechters en mensen uit andere landen.

de politiek

alles wat te maken heeft met het regeren van een land
Kamerleden en ministers zijn mensen die in de politiek zitten.

smokkelen

stiekem spullen van het ene naar het andere land meenemen
Drugs zijn in bijna alle landen verboden. Daarom worden drugs veel gesmokkeld.

de staat

een gebied met een eigen bestuur
De Basken willen graag een eigen staat hebben. Ze willen niet meer bij Spanje horen.

uit de hand lopen

helemaal misgaan, steeds erger worden
De ruzie tussen Hugo en Ramses is helemaal uit de hand gelopen. Het werd zo'n vreselijke vechtpartij dat de meester hen uit elkaar moest halen.

uitroepen tot

in het openbaar zeggen dat iets of iemand iets is
The Beatles zijn uitgeroepen tot de beste liedjesschrijvers van de laatste veertig jaar.

voordelig

als iets gemak of geld oplevert
Een heel brood kost € 1,50 en twee halve broden kosten samen € 1,66. Dan is een heel brood dus voordeliger.

voormalig

vorig, vroeger
In het voormalige ziekenhuis wonen nu mensen.

4 Wat heb je geleerd?

Hoofdstuk 8 Les 4

Toetsles

Kunnen grenzen verschuiven?

Je weet inmiddels dat grenzen niet eeuwig dezelfde blijven.

Ze kunnen op veel manieren verschuiven!

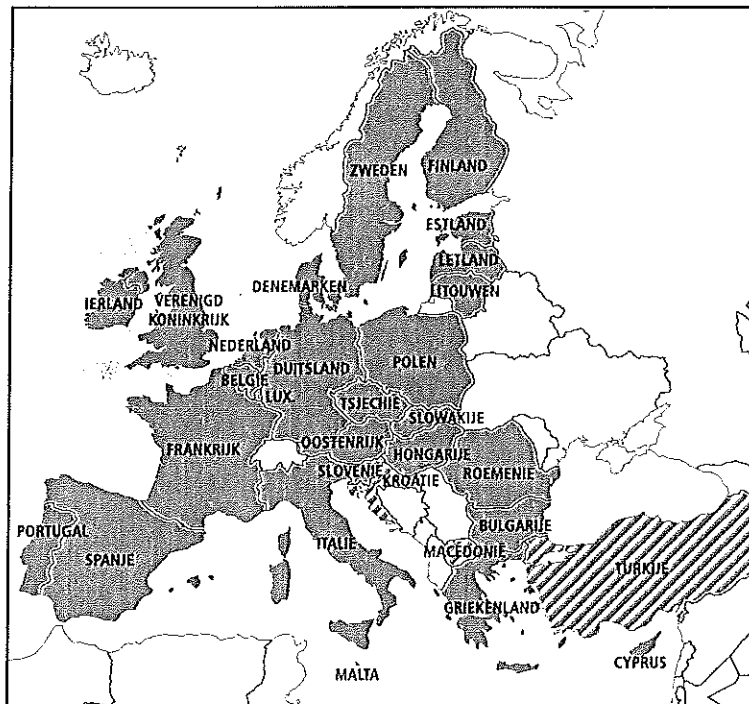
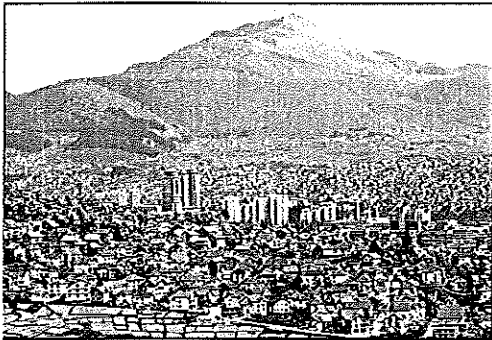
Weet je hoe dat gebeurt?

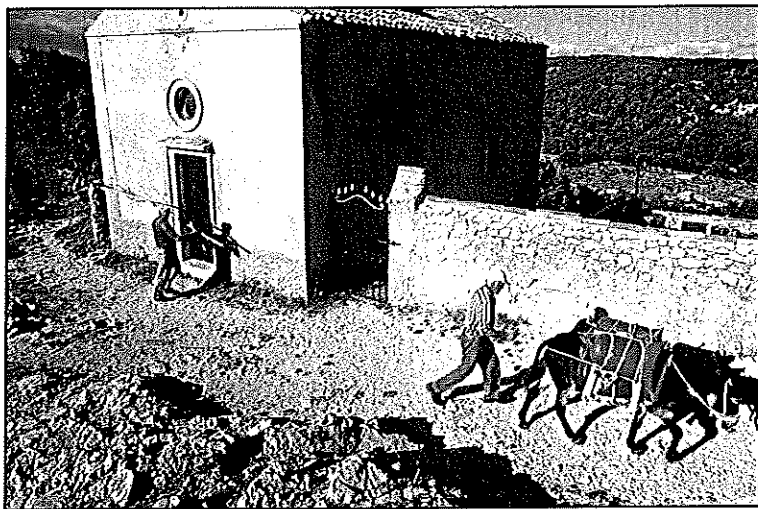
Dan kun je de vraag goed beantwoorden!

Grenzen verdwijnen

Grenzen zijn afspraken van de politiek. Dat noem je staatkundige grenzen. Soms bestaan de grenzen uit bergen of rivieren. Dan zijn die staatkundige grenzen ook natuurlijke grenzen. De grenzen binnen Europa worden minder belangrijk door de samenwerking in de Europese Unie. Soms werken landen zo goed samen dat de grenzen bijna niet meer bewaakt worden. Open grenzen noem je dat.

Turkije is een kandidaat-lidstaat van de Europese Unie. De EU-landen twijfelen om Turkije toe te laten. Het is een arm land met een andere cultuur en andere wetten. De Turken weten zeker dat alles goed komt; zij willen graag bij de EU horen.

Oost-Europa

In Oost-Europa zie je kleine en grote bedrijven. In de tijd van het **communisme** moesten de boeren samenwerken. De staat bepaalde wat de boeren moesten verbouwen en gaf machines, kunstmest en bestrijdingsmiddelen.

Die tijd is voorbij. Veel bedrijven zijn nu weer klein. Het werk gebeurt vaak nog met de hand en de hele familie moet meewerken. In de Oost-Europese landbouw zijn de **lonen laag**. De boeren kunnen niet investeren in hun bedrijven.

Er zijn ook grote bedrijven. Sommige van die bedrijven zijn door Nederlanders of Duitsers gekocht met subsidies van de Europese Unie. Hun bedrijven zorgen voor werkgelegenheid voor landarbeiders.

- ■ Toetsboekje toets 7
- CD-rom oefentoets

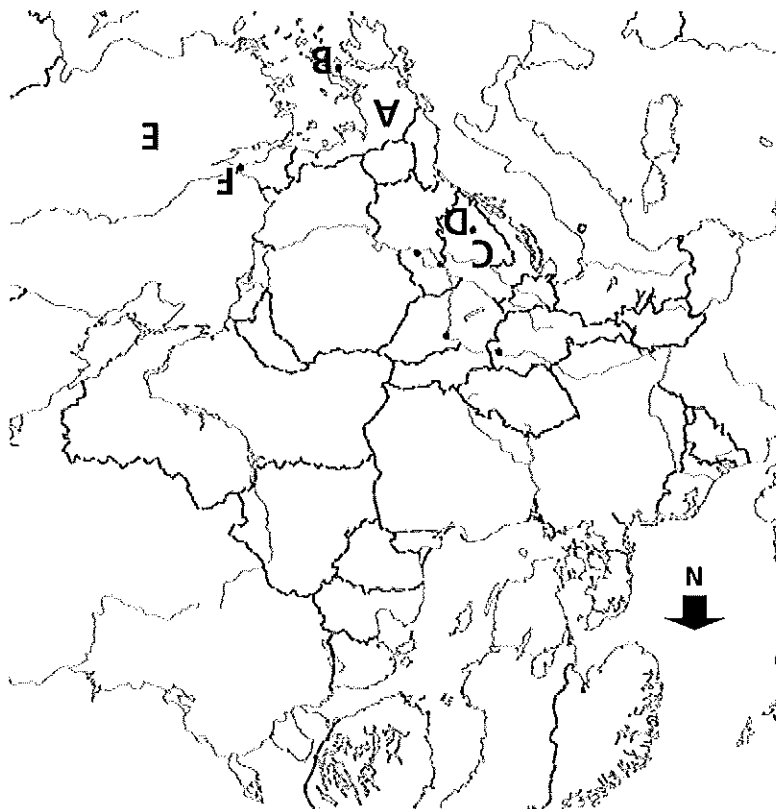
Topolijst

- Albanië
- Bulgarije
- Cyprus
- Kroatië
- Roemenië
- Servië
- Slovenië
- Sofia
- Zagreb
- Boekarest
- Belgrado
- de Zwarte Zee
- Malta

Begrippen

- het communisme
- het diagram
- exporteren
- investeren
- de kunstmest
- de lage lonen
- de landbouwsubsidie
- de ruilverkaveling

- 1) Noem de letters en zeg welk land of welke plaats het is.
A = Griekenland, B = Athene, C = Bosnië-Herzegovina, D = Sarajevo, E = Turkije, F = Istanbul
- 2) Welke plaats ligt het zuidelijkst? Athene of Istanbul? *Athene*
- 3) Noem drie grote steden die aan de rivier de Donau liggen. *Wenen, Budapest en Belgrado*
- 4) Noem drie landen waar de Rijn doorheen stroomt. *Zwitserland, Duitsland, Nederland*
- 5) Welk land grenst aan Tsjechië? Rusland of Polen? *Polen*
- 6) Welk land ligt aan de Middellandse Zee? Italië of Portugal? *Italië*
- 7) Welke vier landen horen bij Scandinavië? *Denemarken, Noorwegen, Zweden en Finland*
- 8) Welke plaats ligt aan de Oostzee? Stockholm of Bordeaux? *Stockholm*
- 9) In welke zee komt de rivier de Rhône uit? *de Middellandse Zee*
- 10) Welke plaats ligt in het Verenigd Koninkrijk? Dublin of Liverpool? *Liverpool*
- 11) Welke plaats ligt het dichtst bij de Alpen? Milaan of Rome? *Milaan*
- 12) Welke plaats ligt dicht bij Genève? Madrid of Bern? *Bern*
- 13) Welke plaats op de kaart passeer je als je reist van Keulen naar Kopenhagen? *Hamburg*
- 14) Welk land ligt aan de Zwarte Zee? Oekraïne of Finland? *Oekraïne*